

kiedy w wyniku pomyłki o charakterze incydentalnym dany odpad zostanie wyrzucony do nieodpowiedniego pojemnika". Szczytna intencja Ministerstwa nie znalazła jednakże, póki co, odzwierciedlenia w projekcie ustawy nowelizującej. Podczas spotkania z organizacjami samorządowymi i branżowymi minister środowiska zapowiedział rozważenie wprowadzenia do ustawy jasnych kryteriów pozwalających określić, kiedy wymóg selektywnej zbiórki jest spełniony, a kiedy nie. Z pewnością ułatwi to działanie podmiotów odbierających odpady oraz organów gmin prowadzących postępowania administracyjne.

Zmiany w PSZOK-ach i na obszarze rekreacyjnym

Zmiany dotyczyć mają także punktów selektywnej zbiórki odpadów komunalnych. PSZOK-i zbierać mają dodatkowo odpady z tekstyliów. Rada gminy zobowiązana będzie także postanowić o przyjmowaniu przez PSZOK, za dodatkową opłatą, odpadów innych niż odpady komunalne, w szczególności pochodzących z działalności gospodarczej, w tym działalności rolniczej. Tym samym działanie rady gminy i PSZOK-u w tym zakresie wykraczać ma poza zakres zadań przypisanych im ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, która zadania gmin odnosi wyłącznie do odpadów komunalnych.

Szereg kontrowersji wzbudzają propozycje Ministerstwa Środowiska dotyczące domków letniskowych oraz innych nieruchomości wykorzystywanych na cele rekreacyjne. Przede wszystkim maksymalna stawka opłaty ryczałtowej w przypadku tego typu nieruchomości nie będzie mogła przekroczyć 96 zł rocznie. Uchwały przewidujące wyższe opłaty w tym zakresie utracić mają moc obowiązującą z dniem wejścia w życie ustawy nowelizującej. W uzasadnieniu projektu ustawy nowelizującej brak jest przy tym szczegółowych wyliczeń uzasadniających przyjęcie powyższej kwoty. Brak jest również ustawowego mechanizmu jej aktualizacji oraz odpowiedzi na pytanie, z czego pokryć koszty obsługi tego typu nieruchomości

w przypadku, gdy przekroczą ustawowe 96 zł. Należy bowiem podkreślić, iż tego typu nieruchomości mają mieć zapewnione ciągłe świadczenie usług przez gminę na określonym poziomie, co generuje wysokie koszty.

Jednocześnie z kategorii nieruchomości wykorzystywanych na cele rekreacyjno-wypoczynkowe wyłączone rodzinne ogrody działkowe, o których mowa w Ustawie z 13 grudnia 2013 r. o rodzinnych ogrodach działkowych. Tego typu nieruchomości mają być traktowane jak inne nieruchomości niezamieszkałe, na których powstają odpady komunalne, tj. mają być objęte systemem rozliczeń opartym na zadeklarowanej liczbie pojemników lub worków.

Projekt ustawy nowelizującej przewiduje także wycofanie się z uprzednio przyjętych rozwiązań umożliwiających większą elastyczność systemu. Oprócz opisanych powyżej, ustawowo narzuconych rozwiązań dotyczących nieruchomości niezamieszkałych i przetargów projektodawcy proponują uchylenie przepisów umożliwiających limitację określonych frakcji odpadów komunalnych oraz zmniejszoną częstotliwość odbioru odpadów na terenach wiejskich.

Jak policzyć poziomy?

Wśród proponowanych zmian warto również zwrócić uwagę na zmianę dotyczącą obliczania poziomów odzysku i recyklingu. Projektodawcy proponują, aby gminy były zobowiązane osiągnąć do 31 grudnia 2020 r. i w kolejnych latach poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia odpadów komunalnych w wysokości co najmniej 50% wagowo. Obecnie poziom ten obliczany jest dla określonych ustawowo frakcji odpadów.

Zmiany dotyczące instalacji

Co niezwykle istotne, projekt nowelizacji dotyczy nie tylko ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, ale także trzech innych ustaw, w tym ustawy o odpadach. W jej zakresie na szczególną uwagę zasługują przepisy dotyczące RIPOK-ów. Po pierwsze, zmiana ma ulec definicja RIPOK-u, z której

wykreślony zostanie wymóg z mocami przerobowymi pozycjami na przyjęcie odpadów z zamieszkałego przez 120 tys. mieszkańców. Tym samym dopuszczone do funkcjonowania mniejszych instalacji. Po drugie, z obu nowelizowanych docelowo usunięte zostaną przepisy dotyczące odpadów zielonych i biodegradowalnych.

Zmiany dotyczyć mają także instalacji, które nie będą mogły przekształcić termicznie zmieszanych odpadów zielonych (ani tych wytwarzanych z obok frakcji zbieranych selektywnie) ani będących wynikiem nieprawidłowej selektywnej zbiórki. Spalarnie nie mogły także uzyskać statusu instalacji ponadregionalnej.

Liczący 30 stron projekt ustawy nowelizującej zawiera jeszcze szereg innych zmian, mniej lub bardziej szczegółowych rozwiązań. Są one wynikiem sygnalizacji problemów do Ministerstwa Środowiska z różnych środowisk. Stąd ich niejednorodny charakter, uniemożliwiający globalną ocenę projektu. Niemniej jednak jednoznacznie negatywnie oceniam tendencję, występującą nie tylko w projekcie, do ograniczania swobody organizacyjnej gminy i narzucania określonych (sztywnych) rozwiązań. Z perspektywy Ministerstwa Środowiska czy Sejmu nie da się stworzyć uniwersalnego systemu gospodarki odpadami komunalnymi pasującego zarówno do małych gmin wiejskich i gmin wiejsko-miejskich, miast i miast i metropolii. Gminy powinny wyznaczyć cel działania i wieść, jakie sankcje im grożą w przypadku nieosiągnięcia. Sposób dotarcia do mieszkańców powinien być decyzją każdej z gmin.

Maciej Kiełbus

Kancelaria prawna Dr Krystian Ziemiński & Partners w Poznaniu

Źródło

1. Karciarz M., Kiełbus M., Ziemiński K.Z. *In house a odbiór odpadów z nieruchomości mieszanych*. „Przegląd Komunalny” 10/2016.